Romaanse Kerk Marum

Het Witte Nonnenpad

Het oude lijkenhuisje verbeeldt een kleine kloostercel. De deur is altijd geopend. Als je op een knop drukt, klinkt kloostergezang en begint de Witte Non haar liefdesgeschiedenis te vertellen.
Zij neemt je mee door het land van Vredewold- West. “Als je heel goed luistert, hoor je in het zuchten van de wind de stem van gedwarsboomde liefdes. Nooit zal de ongelukkige stem van een doorkruiste liefde rust vinden. Voor altijd zal zij galmend over het land jagen, meegevoerd door vlagen van de wind.”

Dolorosa was een Witte Non. Zij leefde aan het begin van Tachtigjarige Oorlog in het klooster Tribus Montibus (de Drie Bergen), beter bekend als Trimunt. Het nonnenverblijf lag een uur lopen van het 12de-eeuwse kerkje van Marum. Van een afstand zag je drie hoogtes tegen de horizon - vandaar de naam. Het was een ingetogen klooster op de heide. “Wij leefden van het ritme der seizoenen”, vertelt de witte non in het lijkenhuisje. Maar veel zal dat niet geweest zijn, want de natuur bracht maar bitter weinig op.
Uiteindelijk schoot de abt van het Cisterciënzer klooster in Aduard de nonnen te hulp, wat ook betekende dat de tucht op Trimunt streng was. Gevoegd bij de schrale omgeving was het verblijf voor de nonnen dus geen lolletje. Het verhaal over een liederlijk leven op Trimunt, was volgens onze Roosje dan ook niet waar. En dat het nabijgelegen cafe Bareveld z'n naam te danken zou hebben aan zwangere nonnen die er kwamen om te baren, klopte al helemaal niet. Trimunt was juist een klooster dat regelmatig door rondtrekkende soldaten werd geplunderd en beroofd - was het niet door de Staatse troepen, dan wel door de Spanjaarden. Je ziet nu nog een stukje kloostergracht, vertelt onze witte non: “Het klooster was ooit omgracht om vreemd gespuis op afstand te houden”.

Op een dag klopte een Spaanse soldaat aan de poort van het klooster. Hij was half bevroren en had een bloedende wond. Hij kreeg een liefdevolle verzorging van onze witte non, met de nadruk op 'liefdevol'. Zijn ogen, zou ze later in haar brief schrijven, vroegen 'om de warmte ener vrouwenhand'. Al snel begreep de vrouw dat het hemelse geluk waarvoor zij had gekozen, toch nog even moest wijken voor het aardse. Tussen de twee bloeide in het geheim een liefde op, die eindigde toen de moeder-overste haar laatste liefdesbrief onderschepte. Querido werd overgeplaatst naar een ander klooster, Dolorosa werd tot tranen toe overmand de hei op gestuurd. “Vaerwel, onvervuldt verlanghen,” had ze de soldaat nog geschreven, zo kun je op de paal lezen. De brief is niet authentiek, maar het hele verhaal over de ‘verboden, onmogelijke liefde’ is wel gebaseerd op historie.
Op initiatief van de Stichting Oude Groninger Kerken en in samenwerking met Staatsbosbeheer is het thema uitgewerkt tot een prachtige wandelroute:
Het Witte Nonnenpad.

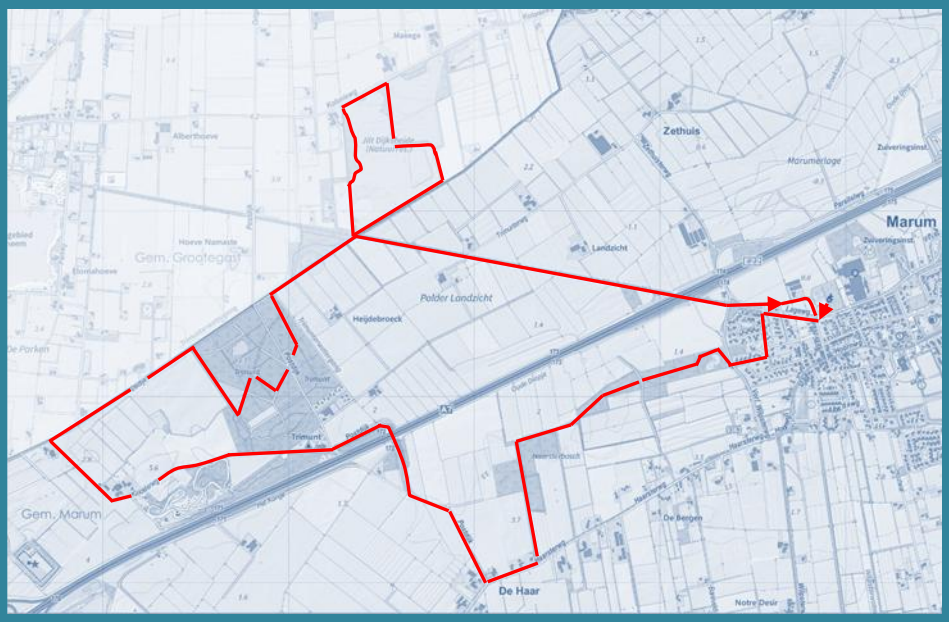

Route (+/- 15 km.)

Alleen de korte route (12 km) kan met een hond worden gelopen.
Op Jilt Dijksheide geldt een **verbod** voor honden.

De oranje nummers in de tekst corresponderen met de info op de rugzijde van de routebeschrijving.

1. Neem de brug tegenover het lijkenhuisje en steek het terrein met 'De Bult' over via het graspad en ga direkt rechts de Lageweg op. 1 en 2
2. Volg de Lageweg tot het eind en steek over (uitkijken !) naar de Ackeren.
3. De Ackeren met een bocht naar rechts helemaal uitlopen.
4. Op T-splitsing weg oversteken (uitkijken !) en tegenoverliggend bospad naar rechts ingaan. Haarsterbosch. 3
5. Door 2 klaphekjes, breed pad oversteken en rechtdoor.
6. Bij paal met gele kop, rechts over laag bruggetje.
7. Het smalle slingerende pad volgen en op 3-sprong rechts over metalen brug.
8. Door ijzeren draaihek links af, breed pad.
9. Op verhard fietspad rechtsaf, de Haarsterweg volgen.
10. Na 300 m. rechtsaf, Postdijk opgaan (gaat over de A7) 4
11. Op 3-sprong linksaf, Kloosterweg.
12. Bocht naar rechts, om twee boerderijen. (kloostergracht en info Witte Nonnenpad) 5
13. Op T-splitsing rechts (Leidijk).
14. Na 150 m. rechtdoor, half verharde weg volgen.
15. Bij begin bos, rechtsaf het bos in.
16. Na heideveld linksaf fietspad op.
17. Na 100 m. 1e pad rechts.
18. Op halfverhard fietspad naar links en langs picknicktafel.

19. Na 300 m. verharde weg oversteken (uitkijken !), graspad volgen.
20. Na 150 m., op T-splitsing linksaf zandpad in. Gaat over in verhard fietspad (picknicktafel)
21. Op T-splitsing rechtsaf (is de Leidijk). 6
22. Neem na 100 m. het bospad links en houd steeds rechts aan. Aan het eind over brug linksaf, verhard fietspad op.
23. Keuze:
    1. Korte route: 12 km
    Op 4-sprong met bank, rechtsaf Natuurpad (voormalige trambaan). Verder naar 24
    2. Lange route: 15 km
    Op 4-sprong met bank, trap af naar Jilt Dijksheide en SBB route om heideveld met pingo volgen. 7 en 8
24. Bij picknicktafel links over bruggetje en rechtsaf, verhard fietspad.
25. Op 4-sprong met bank links, Natuurpad (voormalige trambaan). 9
26. Pad blijven volgen, langs WO II monument en onder viaduct door.
27. Bij verharde weg schuin oversteken naar tegenover liggend fietspad. (uitkijken!)
28. Fietspad komt uit op Lageweg, dit helemaal aflopen naar beginpunt route.

1. De Middeleeuwse Kerk van Marum.

De kerk van Marum is een van de oudste bakstenen bouwwerken in de provincie en stamt uit de 12e eeuw. In oorsprong bestond de kerk uit een alleenstaande kapel (het koor). Nu is het een eenvoudige zaalkerk met noord- en zuidgevels, die deels om de koormuren van het vijfzijdig gesloten koor heen zijn gemetseld. De steunberen zijn in de 18e eeuw aangebracht om verzakking van de muren te voorkomen. Het gebouw heeft haar Romaanse hoofdvorm ruim 800 jaar behouden. Voor meer informatie: www.kerkmarum.nl

2. De Bult

is een restant van een Stinswier. In en op de heuvel stond in de Middeleeuwen een stinstoren. In de rechterhoek van het terrein (gezien vanaf de weg) was bewoning uit die tijd.

3. Haarsterbosch

Het Haarsterbosch is aangelegd in de jaren '30, waarschijnlijk als werkverschaffingsproject. Het bosgebied behoorde bij het klooster Trimunt. Na 1750 kwam het gebied in handen van plaatselijke grootgrondbezitters. Het noord-zuid bospad naar het Oude Diep was tevens hun eigendom. Direct ten noorden van het Oude Diep bevond zich Pastorijland.

4. De Postdijk

Deze weg heette eerst de Nye Monykkewegh. Om de bewoners van de laaggelegen zandrug Langewold niet langer te kwellen met wateroverlast werd de Ae (later Oude Diep genoemd) versmald door de pastoors en zijlrechters van Langewold en Vredewold. Er kwam een brug over de nu smalle waterloop. Deze werd de 'Trimunterpost' genoemd, vandaar de naam Postdijk.

5. Trimunt

Bij deze twee boerderijen ligt het laatste stukje gracht van het kloosterterrein Trimunt. Het klooster Trimunt is gesticht in 1208 en gesloten in 1558. In 1599 is het afgebroken. Dit deel van het Westerkwartier is lange tijd geteisterd door oorlogen. Er wordt vaak gesproken over het 'arme' Klooster Trimunt. Toch had het Klooster 1100 ha grond in eigendom, zowel in deze omgeving gelegen als in het noorden van de provincie. (Langs de kloostergracht treft u een onderschepte brief aan van De Witte Non aan haar geliefde soldaat).

6. De Leidijk

We gaan verder over de Leidijk, een waterkering, aangelegd door het klooster toen wateroverlast uit het hoogveen omvangrijk werd en overstromingen veelvuldiger voorkwamen.

7. Jilt Dijksheide

We komen aan bij de laatste heide van het Westerkwartier, Jilt Dijksheide, genoemd naar de laatste eigenaar - vervener. Heidevelden zijn ontstaan door menselijke invloeden door bv. afplaggen en begrazing. Vroeger stonden in dit gebied veel schaapskooien.

8. Pingoruïne

De route loopt langs een pingoruïne, een overblijfsel van een gesmolten ijsklomp. Hier leven nu kikkers en salamanders en vele bijzondere watervogels. 's Zomers grazen hier Nederlandse landgeiten en Schotse Hooglanders.

9. De Trambaan

Dit lange rechte pad was voorheen een trambaan, in 1913 aangelegd door de Nederlandse Tramweg Maatschappij. Naast goederen- deed deze 'Drachtster Tram' ook personenvervoer. In 1948 nam de NS de exploitatie over en stopte het personenvervoer. In 1949 nam de NTM de lijn weer over en in 1956 kwam hij weer in handen van de NS (het Philipslijntje). De trambaan werd in1985 gesloten. Op Het was de laatste nog in gebruik zijnde NTM-lijn van Nederland die werd gesloten.

STICHTING OUDE GRONINGER KERKEN
PLAATSELIJKE COMMISSIE MARUM

STAATSBOSBEHEER

Huisman Drukwerk reclamegroep